

Ўзбекистон Республикаси Олий ва
ўрта махсус таълим вазирлиги
Алишер Навоий номидаги Тошкент давлат
ўзбек тили ва адабиёти университети

«АЛИШЕР НАВОЙ

ВА ХХІ АСР»

**мавзуидаги Республика илмий-назарий
анжумани материаллари**

«TURON-IQBOL»

Тошкент – 2018

УЎК: 821.161.1=512.133
КБК: 83.3 (5Ў)
А 51

«Алишер Навоий ва XXI аср»: республика илмий-назарий анжумани материаллари; / масъул муҳаррир Ш. Сирожиддинов. – Т.: «TURON-IQBOL», 2018. – 414 б.

КБК: 83.3 (5Ў)

Масъул муҳаррир:
Шухрат Сирожиддинов,
филология фанлари доктори, профессор

Лойиҳа раҳбари:
Нурбой Жабборов,
филология фанлари доктори, профессор

Тўплаб, нашрга тайёрловчилар:
Афтондил Эркинов,
филология фанлари доктори

Дилнавоз Юсупова,
филология фанлари номзоди, доцент

Ушбу тўпланда «Алишер Навоий ва XXI аср» мавзуидаги Республика илмий-назарий анжуманига юборилган илмий мақолалар жамланган. Тўпланда Алишер Навоий адабий-илмий меросининг мумтоз адабиётимиздаги ўрни ва бугунги аҳамияти, шунингдек, шоир ижодига боғлиқ ҳолда матншунослик масалалари, тилшунослик муаммолари ҳақида сўз юритилади. Ўзбек навоийшунослигининг бугунги ҳолати ва истиқболи борасида муайян тасаввур бериши унинг аҳамиятини белгилайдиган омиллардан биридир. Китоб филолог мутахассислар, илмий тадқиқотчилар, магистр ва бакалавр талабалар ҳамда кенг ўқувчилар оммасига мўлжалланган.

Муаллифлар қарашлари ва асарлар номларидаги имло таҳририят нуқтаи назаридан фарқ қилиши мумкин.

ISBN 978-9943-14-504-7

© «TURON-IQBOL» нашриёти, 2018

Улуғ шоир мазкур байтда Одам алайҳиссалом қиссасига ишора этиш орқали Ҳақ таолонинг халифаси ўлароқ яратилган, боши шараф тожи билан безалган, барча малойик сажда айлаган инсон Ҳақ энг кўп зухур этган хилқат эканини хотирга солади ва ўқувчини шунга мувофиқ ҳаёт кечиришга ундайди. Ҳазал сўнгида эса шоир инсонни ўз мақсади томон кетаётган йўловчига қиёслаб, яшаш моҳияти муғ куйини истаб, муғбачага эришиш, яъни Аллоҳ кўрсатмаларига амал қилиб, унинг васлига етишишдир, дейди.

*Эл тилар муғ куйину истар Навоий муғбача,
Азми мақсад айлаб эл, ул қасди мақсуд айлади.*

Хуллас, Алишер Навоийнинг орифона ғазалларида лирик қаҳрамон – ориф қалби Ҳақ маърифати билан тўлиғ, ўзини ҳар турли иллатлардан поклаган ва ўзгаларни ҳам тўғри йўлга бошловчи улуғ зот сифатида намоён бўлади. Унинг кўрсатмалари кўнгилларни ғафлатдан огоҳликка, мудрашдан уйғоқликка даъват этади.

A NEW LOOK AT CLASSICAL POETRY

Aidakhon BUMATOVA
(TSUULL)

The translation science scholars have defined a great number of theories in order to perform the rendering of a text from the source into the target language. Some of them are ground ones whereas others work with very specific types of translation. Poetry translation is a kind of specific ones. Meanwhile, translation is not algebra, where having a couple of formulas in mind one can calculate any kind of problem. Dante Gabriel Rossetti says “... the life blood of translation is this — that a good poem shall not be turned into a bad one”. Any poem is unique on its flavor, no matter what its versification system is. Poem consists of a rhythm, pitch and inflection of its own. Speaking about fidelity to the text of original, we have to admit that completely adequate translation of poetry is hardly possible. Still, it is the task of a translator to attempt to preserve as much as possible in this process; both in form and meaning. As for the English translators, they usually keep a middle course, balancing “between formal demands and semantic accuracy” as Stanly Kunitz asserts in his *Translating Poetry*, with an obvious bias to semantic accuracy. The Russian school of poetry translation demands keeping of both inevitable ingredients of a poem, being probably even more concerned about the formal accuracy. Uzbek school of translation which was founded under the influence of Russian theories, and has been developed by modern scholars as Sh.Sirojiddinov, M.Bakayeva, G.Odilova, requires, as well, keeping both form and meaning, still, caring for a unity of the textual composition of a poem recreated in the target language.

A translator while performing the rendering of a poem from the source language into the target one, can choose of the two types of forms for his translation. The first is “free verse,” or verse libre; the second is classically structured poetry, or verse based on regular meter, rhyme and stanza pattern. Both of these forms, obviously has various levels of impact to the recipient. In the case of free verse, the reader can enjoy the reasoning rather the feelings. In the case of classically structured poetry which is formed out of great deal of poetic harmony and rhythm, a reader can enjoy the emotions. Free verse makes the reader seek other things in such a text than he would in a sonnet. That is the reason for a free verse requiring sophisticated decisions and techniques in translation.

Translation of a traditionally structured poem contains not less difficulties indeed. The translator must take into consideration not only the vast variety of meters, types of rhyme and forms of stanza, not to mention the individuality of their combination in a particular source poem, but also the highly probable difference in the way they function in the language of original and the language of the translation. What a pure iambic pentameter can mean to English perception may not correspond to how and what it means to an Uzbek or Russian reader, and vice versa. Translating between the languages which are much closer to each other on the basis of

structure and poetical traditions is much more easier than the ones, which are even not related to each other. So, in translation of poetry between Uzbek and English languages for example, one can evidently see the characteristics which actually create the obstacles for carrying out the translation.

Uzbek classical literature with its immense masterpieces of a poetic thought and style is still not widely known to the world. This is the issue that has to be dealt with as soon as possible. So far, most translations from the Uzbek language were done through a meta-language, Russian. Any translation is a transformation of the form and meaning of the original. That's why the world had to read not the translation from Uzbek classical literature but its translation to Russian. The issue made a great progress in the years of independence, when the direct translations from Uzbek into English came into the trend. There were two poetry translation books published, namely "Ummondandurlar. G'azallar, hikmatlar va ruboiylardan namunalari" ("Pearls from the ocean. Samples from ghazals, wise sayings and rubaiyat") by several authors in English and German and "Selected gazels of Navoiy (in the Uzbek and English languages)" by D. Sultanov in 2000 and 2015 respectively. A year after, an American poet and translator Dennis Daly translated and published in Cervena Barva Press his first translation book from the Uzbek classical literature, from great Navoiy to be more precise, and called it "Twenty-One-Ghazals". According to the book, all the translations were done from Uzbek. In the acknowledgement part of his book, Dennis Daly thanks his own daughter, Jen, who prepares the rough prose translations for him, for her assistance. As the whole book has been rendered directly from the source language, we consider it to be very useful in both promoting the Uzbek classical poetry around the world, and exploring the styles and methods of the translation that has been done by a native speaker poet.

The translations of Dennis Daly can be a very good example of recreation of form; there is no doubt that he is a very good poet. The lines are easy to read and melodic, in most of his translations, he even manages to keep the radif – a repetitive word that comes at the end of the line after the rhyming words. Such are the ghazals that start with the following stanzas:

*Does a nightingale sing when deprived, when apart
From wildflowers? Or parrots go mute if apart?*

Or:

*Tulip fields blaze the face of my soul's fire.
Sunsets sear across the sky, touch the earth with fire.*

Or:

*God of grief, my love has left, oh, my beloved!
She has taken my life, left her distraught beloved –*

In most cases D. Daly keeps the original amounts of stanzas, though he has got a tendency to omit ones when there is a culture related information that cannot be understood without background knowledge of the original culture. On the other hand, the melodic form of the translations cost a lot to the meaning. Metaphors of the divine love and tryst have been transformed into the form that are easier to understand, though hardly related to the original. Even though, those are not perfect translations, I consider them to be very important and of high value for the explorations that can be overtaken by translators. On one hand, the language and images used in the translation are very beautiful, and the interest of D. Daly to the ghazals is a matter of proud. So, we are not to criticize him, as he is a poet, not a scholar, this is how he sees Navoiy. Provided that he had a prose translations that had been done by a specialist with the knowledge of both the Uzbek language and doctrine of Navoiy, we are sure that the western world would adore the great Navoiy as much as the great representatives of Persian classical literature as Khayyam, Saadi, Hafiz and Rumi.

REFERENCES:

1. Dennis Daly "Twenty-One-Ghazals (of) Alisher Navoiy", Cervena Barva Press, Sommerville, MA; 2016
2. <http://www.thesomervilletimes.com/archives/73844>
3. Dougholder.blogspot.com/2017/06/twenty-one-ghazals-alisher-navoiy.html?m=1

МУНДАРИЖА

Shukhrat SIROJIDDINOV. WORLD WIDE SIGNIFICANCE OF LITERARY HERITAGE OF ALISHER NAVAI	3
--	---

I. АЛИШЕР НАВОИЙНИНГ ИЛМИЙ МЕРОСИ ВА МАТНШУНОСЛИК МАСАЛАЛАРИ

<i>Муҳаммадҷон Имомназаров.</i> Уч девон муқоясаси (Алишер Навоий шеърятда лирик жанрлар хронологиясига доир)	12
<i>Таъжу Сейхан.</i> Akkoynlular Döneminde Ali Şir Nevâî Şiirlerinden Seçmelerin Lehçelerarası Aktarımıyla Ortaya Konulan Oğuzca Divan	17
<i>Афтондил Эркинов.</i> “Бадоеъ ул-бидоя”нинг Навоий замонида кўчирилган ва янги аниқланган санали бешинчи кўлёмаси (888 /1483 йил)	51
<i>Абдулатиф Турдиалиев, А.Эркинов.</i> “Бадоеъ ул-бидоя”нинг Навоий замонида кўчирилган ва янги аниқланган санали олтинчи кўлёмаси (Султонали Машхадий, Хирот, 889/1484-1485 йил)	57
<i>Нафас Шодмонов.</i> Навоий кутубхонасини беаган ҳикмат дурлари	62
<i>Абдулатиф Турдиалиев.</i> “Хамсат ул-мутаҳаййирин”нинг Кўкон нусхаси	65
<i>Дилнавоз Юсупова.</i> “Илк девон”дан “Оққуюнли мухлислар девони”га ўтган ғазаллар трансформацияси	69
<i>Ойсара Мадалиева.</i> Огаҳ Сирри Левенд – Алишер Навоий асарлари феҳристнависиси	77
<i>Зулайхо Раҳмонова.</i> “Насойим ул-муҳаббат”да муршид образи	83

II. АЛИШЕР НАВОИЙНИНГ АДАБИЙ МЕРОСИ ВА ТАРЖИМАИ ҲОЛИ БИЛАН БОҒЛИҚ МАСАЛАЛАР

<i>Муслиҳиддин Муҳиддинов.</i> Самарқанд навоийшунослик мактаби	86
<i>Нусратулло Жумаҳўжа.</i> Навоийнинг “Сегоҳ” ва “Сарахбори дугоҳ” куйлари билан айтиладиган ғазали шарҳи	91
<i>Иқболой Адизова.</i> Навоий ижодида китобат санъатининг ўрни	95
<i>Нурбой Жабборов.</i> Алишер Навоийнинг ижод табиати ва ижодкор масъулиятига доир карашлари	98
<i>Фарида Каримова.</i> Шарқ дебочанавислиги тарихида Навоийнинг ўрни	102
<i>Каромат Муллаҳўжаева.</i> Ваҳдат ва касрат тасвири бадиий рамзларда	106
<i>Marc Toutant.</i> Adab according to mīr ‘Alī shīr Nawā’ī	110
<i>Бадриддин Мақсудов.</i> Тожикистонда навоийшунослик	121
<i>Буробия Ражабова.</i> Алишер Навоий ва халқ оғзаки ижоди	129
<i>Мухлисахон Зиявудинова.</i> Навоийга бағишланган баъзи китоблар хусусида	133
<i>Назора Бекова.</i> “Девони Фоний”нинг илк тадқиқотчиси	135
<i>Дурдона Зоҳидова.</i> Алишер Навоийнинг “Тухфат ул-афкор” қасидасида Жомий васфи	137
<i>Олимҷон Давлатов.</i> “Садди Искандарий” достонида адолат тушунчасининг талқини	140
<i>Собирҷон Тоҳиров, Алишер Сабриев.</i> Алишер Навоийнинг “Ғаройиб ус-сиғар” девонида мужтасс баҳри	143
<i>Зухра Мадалиева.</i> Искандар – образи ва жавонмардлик	147
<i>Алишер Раззоқов.</i> Алишер Навоий шеърятда орифона руҳ ва мазмун	152
<i>Шерхон Қороев.</i> Абулқосим Бобур адабий мажлислари ва Навоий	157

III. АДАБИЙ ТАЪСИР ВА САНЪАТ МАСАЛАЛАРИ

<i>Мўмин Ҳошимхонов.</i> Алишер Навоий ва Бобораҳим Машраб ижодиётидаги анъанавийлик.....	162
<i>Hüseyn Baydemir.</i> Ali Şir Nevai'den fazil yoldaşoğlu'na Leyla ile Mecnun	168
<i>Benedek PÉRI.</i> Mīr °Alī-Şīr Navāyī and the first ghazal of hāfiz	176
<i>Дилнавоз Юсупова.</i> Алишер Навоий ва Зокиржон Фурқат: арузга доир рисоладан дастхат-конспектгача.....	183
<i>Гулбаҳор Ашурова.</i> “Адаб мулкин гулистони – Навоий...”.....	187
<i>Зебо Қобилова, Шаҳбоз Эргашев.</i> Баҳорнинг кўш баёти.....	191
<i>Сурайё Эшонқулова.</i> Анъанавийлик ва ворислик.....	194
<i>Собиржон Тоҳиров.</i> Низомий Ганжавий дostonларининг тартиби хусусида айрим мулоҳазалар	197
<i>Отабек Жўрабоев.</i> Навоий ижоди Абдулла Қахҳор талқинида	202
<i>Назмия Мухитдинова.</i> Муҳаммад Ғозий ижодида Навоий анъаналари	206
<i>Тўлқин Султонов.</i> Алишер Навоий асарларининг Содикий ижодига таъсири.....	210

IV. АЛИШЕР НАВОИЙ ИЖОДИНИНГ ЖАҲОН ТАМАДДУНИДАГИ ЎРНИ, ШОИР АСАРЛАРИНИ ХОРИЖИЙ ТИЛЛАРГА ТАРЖИМА ҚИЛИШ МАСАЛАЛАРИ

<i>Katbon Obayani.</i> My wonders on ghazals by Alisher Navoiy.....	212
<i>Холбеков Муҳаммаджон, Ёрқиной Насирдинова.</i> Алишер Навоий асарлари француз шарқшунос олимлари таржималарида.....	215
<i>Носир Қамбаров.</i> Таржимада трансформацияларга сабаб бўладиган вазиятларга доир.....	219
<i>Ровияжон Абдуллаева.</i> „Навоий-бенаво” мақоласи хусусида.....	222
<i>Мусо Тоджиходжаев.</i> Навоий ғазалининг олмонча таржимаси ва талқини.....	230
<i>Дилнавоз Юсупова, Гулноза Одилова.</i> Шарқ сайёр сюжетларининг Ғарб адабиётига рецепцияси (Фирдавсий, Деҳлавий, Навоий асарлари мисолида).....	235
<i>Аидахон Буматова.</i> Шеъринг таржимада таҳлил ва талқин: ғазал таржимасида шакл ва маъно мутаносиблиги.....	243

V. АЛИШЕР НАВОИЙ ИЖОДИНИ ЎҚИТИШ МУАММОЛАРИ

<i>Омонилла Мадаев.</i> Навоий давлат арбоби. Халқ ҳимоячиси.....	253
<i>Ercan Petek.</i> Алишер Навоий ва унинг асарлари ҳақида Қозоғистондаги қозоқча нашрлар	256
<i>Азамат Акбаров.</i> Алишер Навоий ва 21 аср даврининг таълим соҳасига ёндашуви: маданий тарбия мактабини шакллантиришнинг педагогик стратегиялари.....	259

VI. АЛИШЕР НАВОИЙ ИЖОДИ ВА ТИЛШУНОСЛИК МАСАЛАЛАРИ

<i>Қосимжон Содиқов.</i> Навоий асарларини илмий транскрипцияга ўгириш масаласи	267
<i>Абдулҳай Собиров.</i> Сўз бойлигимизнинг сергак посбони.....	269
<i>Иномжон Азимов.</i> Ўзбек тили синтаксиси хусусида баъзи мулоҳазалар (Алишер Навоий насрий асарлари мисолида).....	273
<i>Дурдона Лутфуллаева.</i> Алишер Навоий образининг ассоциатив-вербал тасвири	276
<i>Толиб Эназаров, Нодиржон Қурбонов.</i> “Муҳокамат ул-луғатайн”да шева тадқиқи ва образли номланиш	279
<i>Рохила Рузманова.</i> «Абушқа» луғатининг муаллифи ҳақида.....	282

ТЕЗИСЛАР

<i>М.Абдуллаева. “Ҳайрат ул-аброр”</i> достонида одамийлик ва раҳбар маънавияти масаласи.....	285
<i>Юлдуз Абдулҳакимова. Навоий ва Фузулий “Лайли ва Мажнун”</i> дostonлари қиёсига доир.....	287
<i>Шоҳсанам Абдуманнапова. Муламмаъ санъати ёхуд Алишер Навоий ижодида муламмаъ</i>	289
<i>Ирода Абдураҳмонова. Алишер Навоий меросидан фойдаланиш орқали мактабгача ёшдаги болаларнинг тафаккурини шакллантириш</i>	291
<i>Ободон Адизова. Навоийшуносликнинг фидоий тадқиқотчиси</i>	293
<i>Азиза Алибоева, Нодира Ғозиева. Маънавий тарбияни шакллантиришда Алишер Навоий мероси</i>	295
<i>Зилола Амонова. Алишер Навоий ижодида ботиний илм талқини</i>	296
<i>Ҳошимжон Аҳмедов. Алишер Навоийнинг “назм-жавоҳир”</i> асарини ўрганиш бўйича айрим методик тавсиялар.....	298
<i>Фания Аҳмедшина. Наследие великого поэта духовное достояние всего человечества</i>	299
<i>Абдимурад Арслонов. Навоий ижодида «сўз»</i> истилоҳининг маъно товланишлари.....	301
<i>Дилмурод Асқаров. Амирий шеъриятида навоиёна оҳанглар</i>	305
<i>Оқила Аҳмаджонова. “Лисон ут-тайр”</i> достонида мажозий образларнинг ўрни.....	307
<i>Насиба Бозорова. Орифона ғазалларда лирик қаҳрамон</i>	309
<i>Aidakhon Vumatova. A new look at calssical poetry</i>	311
<i>Мансур Джураев, Ихтиёр Зикиров, Миркамол Матисмонов. Алишер Навоий асарларида топонимик маълумотлардан фойдаланиш</i>	313
<i>Жалолiddин Жўраев. Алишер Навоийнинг “муфрадот”</i> асари ҳақида	315
<i>Ҳуснигул Жўраева. Ҳусайний девонининг Туркияда сақланаётган қўлёзмалари хусусида</i>	316
<i>Шахло Исахова . Навоий асарларида мукамал жамоа ва комил инсон ғояси</i>	317
<i>Илём Исмоилов. Навоий ва Низомий исқандарномаларидаги тавҳид боблар қиёси</i>	319
<i>Шарофат Исмоилова. Бир ғазал завқи</i>	321
<i>Ғайрат Исроилов. Алишер Навоийнинг “Мажолис ун–нафоис”</i> асарида шоирлар таърифи.....	323
<i>Муҳайё Жамалова. Алишер Навоий ғазалларида ифодаланган риторик мурожаатларнинг лингвистик хусусиятлари</i>	324
<i>Обиджон Каримов. Алишер Навоий – ўз даврининг етук адабиётшунос олими</i>	326
<i>Ойсара Мадалиева. Навоий девонлари қўлёзмаларини тавсифлашдаги айрим муаммолар ҳақида</i> ..	328
<i>Дилшода Мубаракова. Туркия таълим тизимида алишер навоий ижодининг ўргатилиши</i>	330
<i>Аҳаджон Муҳаммадиев. Назм гулистонининг сайроқи қушлари</i>	331
<i>Шахло Низомова. “Қисаси Рабғузий”</i> ва “Тарихи анбиё ва ҳукамо”да юсуф талқини	333
<i>Гулноза Одилова. Алишер Навоий ғазалиёти Америкада</i>	335
<i>А.Б.Пардаев , Д.Муҳаммадиева. Мир Алишер Навоийнинг орифлик йўли</i>	337
<i>И. Пардаева.Сўз мулкининг султони</i>	338
<i>Комилжон Раҳимов. «Шарҳ ат-таъарруф»</i> ва «Насойим ул-муҳаббат».....	340
<i>Йўлдош Раҳматов. Халқ мақолларининг пайдо бўлишида Алишер Навоий ҳикматларининг ўрни</i>	341
<i>Мадина Раҳматуллаева. Навоий бадий оламининг лингвомаданий таҳлили</i>	343
<i>Гулбаҳор Саидганиева. Фарғоналик ирфон арбоблари Навоий зикрида</i>	345
<i>Гулистон Сайфуллаева.Орифона ғазалларнинг бадий хусусияти</i>	346
<i>М. Сарибоева. Баркамол шахсни шакллантиришда навоий асарларининг ўрни</i>	348
<i>Нодира Соатова, Севинч Эшонқулова. Алишер Навоийнинг “Тарихи анбиё ва ҳукамо”</i> асари хусусида.....	349
<i>Ёрқиной Таштанова. Алишер Навоий мероси асосида мактабгача ёшдаги болаларни тафаккурини шакллантиришда педагогик-психологик тажрибалар самарадорлиги</i>	350

<i>Гулноза Таштемирова.</i> Бошланғич таълимда алишер навоий образини ўрганиш орқали ўқувчиларнинг бадиий идрокини ривожлантириш	352
<i>Озода Тожибоева.</i> “Ҳайратул аброр” ҳикоятларининг илк талқини хусусида	353
<i>Абдумурод Тилавов.</i> Илм – маърифатга чорловчи ижод	355
<i>Нигора Тошмуродова</i> “Хазойин ул-маоний” да мусажжаъ ғазал ва унинг турлари	357
<i>Сардорбек Умаров.</i> Алишер Навоий ва Юсуф Хос Ҳожиб ижодида муштарак мотивлар талқини	360
<i>Нозима Усарова, Дилшода Муратова.</i> Алишер Навоий асарларида инсонпарварлик ғоялари	362
<i>Шаходат Усманова.</i> Алишер Навоий фалсафасида инсон ва ҳаёт	364
<i>Ирода Усмонова.</i> “Наводир уш-шабоб” даги 648- гавҳаррез	367
<i>Хурийд Файзуллаев.</i> Алишер Навоий асарларини француз тилига таржима қилиш муаммоларига доир	369
<i>Нигора Халилова.</i> Навоий ғазалларининг бегона байтида шоир тахаллусининг келтирилиши	371
<i>Умиджон Холиқов, Элбек Жуманов.</i> Алишер Навоий ва шатранж	372
<i>Маҳфузахон Хомидова.</i> Навоий китъаларидаги преседент бирликлар ва уларнинг матн тушунилишидаги ўрни	374
<i>Шоирахон Хўжаева.</i> “Назм ул-жавохир” муқаддимасида сўз таърифи	376
<i>Гулчеҳра Хўжанова.</i> Алишер Навоий ва миллий қадриятлар	378
<i>Маҳлиё Шарофова.</i> Алишер Навоийнинг “Ғаройиб ус-сиғар” девонида таштир	379
<i>Одилжон Шодиев.</i> Алишер Навоийнинг “Лайли ва Мажнун” достони хусусида Ойбек билдирган мулоҳазалар таҳлили	381
<i>Зилола Шукурова.</i> Навоий лирикасида Исо пайғамбар талқини	383
<i>Афтондил Эркинов.</i> “Хазойин ул-маоний”га эга “муҳаббатнома” тўплами Огаҳ Сирри Левенд тавсифида	384
<i>Ирода Эрназарова.</i> Навоий бадииятининг Огаҳий ижодига таъсири	388
<i>Саодат Эшпўлатова.</i> “Сўздурки, нишон берур ўликка жондин...”	389
<i>Шохсанам Қаямова, Одина Қаямова.</i> Таълим тизимида Алишер Навоийнинг маърифий қарашларини ўрганиш педагогик муаммо сифатида	391
<i>Усмон Қобилов.</i> Алишер Навоий ижодида нубувват мавзуси талқини	393
<i>Усмон Қосимов.</i> Алишер Навоий ва Эркин Воҳидов	394
<i>Дилрабо Қувватова.</i> Навоийга бағишланган дostonлар хусусида	396
<i>Дилшод Ғайипов.</i> Навоий навосидан баҳра олиб	398
<i>Мафтуна Ғаниева, Нилуфар Муридинова.</i> “хамса” достонида Алишер Навоий инсон масаласига ёндашуви	401
<i>Нодира Ғозиева, Комила Шойимова.</i> Ёшларни комил инсон қилиб тарбиялашда Алишер Навоийнинг тасаввуфий қарашларининг ўрни	403
<i>Элмира Ҳазратқулова.</i> «Бобурнома» да Навоий сиймоси	404
<i>Орзигул Ҳамроева.</i> “Ҳайрат ул-аброр” достонидан парчалар эълон қилиниши	406